

NATALIA CISZEWSKA ▶▶

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9655-2173>**Sprawozdanie z IX Seminarium NPW „Wschodni wymiar polityki bezpieczeństwa”, Toruń, 15 maja 2019 roku****Report from the IX NPW Seminar “Eastern Dimension of the Security Policy”, Toruń, May 15, 2019****Отчет с IX семинара NPW «Восточное измерение политики безопасности», Торунь, 15 мая 2019 года**

Celem każdego państwa powinno być zagwarantowanie prawidłowego funkcjonowania jego organów i instytucji, poprzez utrzymanie ładu społecznego, porządku publicznego, ochronę życia i zdrowia obywateli, a także zapobieganie i przeciwdziałanie różnego rodzaju zagrożeniom. Wobec powyższego nie istnieje coś takiego jak uniwersalna polityka bezpieczeństwa. Każde państwo realizuje ją, biorąc pod uwagę przede wszystkim swoją rację stanu, interesy strategiczne oraz prognozy długo- i krótkoterminowe. Państwa, kreując politykę bezpieczeństwa, sięgają do rozwiązań jednostronnych oraz wielostronnych, wśród których można wyróżnić różnego rodzaju postawy i strategie, m.in.: hegemonizm, interwencjonizm czy izolacjonizm, a także równoważenie sił, odstraszenie, sojusze oraz neutralność i neutralizm. Pluralizm wewnątrz tego rodzaju polityki sprawia, że współcześnie jest to bardzo popularny i nośny temat, dlatego też należy poddać go szczegółowej analizie, aby móc zaproponować przedstawicielom władzy najlepsze rozwiązania oraz sposoby ich implementacji.

To właśnie wspomniana różnorodność materii polityki bezpieczeństwa stała się impulsem do zorganizowania kolejnego, dziewiątego już, seminarium „Nowej Polityki Wschodniej”, które odbyło się 15 maja 2019 roku. Organizatorzy wydarzenia: Katedra Systemu Politycznego RP Wydziału Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK, redakcja kwartalnika „Nowa Polityka Wschodnia”, Centrum Badań Wschodnich, Towarzystwo Azji i Pacyfiku oraz Wydawnictwo Adam Marszałek, ponownie zaprosili naukowców z kilku ośrodków do wspólnej dyskusji i pochylenia się nad problemem wschodniego wymiaru polityki bezpieczeństwa.

W wydarzeniu wzięli udział: prof. nadzw. dr hab. Adam Hołub (Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie), prof. dr hab. Swietłana Czerwononaja, dr h.c. (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. nadzw. dr hab. Antonina Kozyraska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), mgr Paweł Bielicki (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) oraz mgr Natalia Ciszewska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu). Podczas seminarium uczestnicy wysłuchali referatów, a także wymienili się spostrzeżeniami.

Seminarium otworzyła sekretarz NPW prof. nadzw. dr hab. Antonina Kozyraska, która serdecznie powitała wszystkich prelegentów oraz pokrótce nakreśliła plan i zasady obrad. Następnie jako pierwszy wystąpił prof. nadzw. dr hab. Adam Hołub, który wygłosił referat pt. *Edukacja szkolna w Federacji Rosyjskiej wobec zagrożeń terroryzmem*. Prelegent w swoim wystąpieniu przeanalizował podstawy prawne, na których opiera się rosyjska edukacja w zakresie terroryzmu. Następnie przedstawił w jaki sposób kształtowana jest postawa obywatelska u dzieci i młodzieży, wyjaśniając przy tym, iż szczególnie nacisk kładziony jest na zaszczepienie szacunku do bohaterkiej spuścizny historycznej Rosji. Profesor Hołub wykazał także, iż prezentowany model edukacji jest realizowany w sposób godny naśladowania, dlatego też inne państwa, w tym Polska, powinny czerpać z rosyjskiego doświadczenia w tym zakresie.

Z kolei prof. Swietłana Czerwononaja zaproponowała inne podejście, gdyż zamiast klasycznego referatu przedstawiła siedem tez, które miały sprowokować uczestników do ożywionej dyskusji. Cel został osiągnięty, a każdy z uczestników miał szansę wypowiedzieć się i przedstawić swój punkt widzenia. Tezy prof. Czerwononaj dotyczyły wielu różnych zagadnień związanych z rosyjską polityką bezpieczeństwa realizowaną w latach 2014–2019, m.in. aneksji Krymu, wojny w Syrii czy paradygmatu „naszej ziemi”.

Kolejnym punktem seminarium był referat mgr. Pawła Balickiego pt. *Polityka Rosji wobec Białorusi po 2014 roku. Zmiana czy kontynuacja?*. Prelegent zaprezentował tezę, iż relacje obu państw głównie opierają się na zapisach umowy związkowej, tzw. ZBiR-u. Ponadto w referacie podkreślono, iż prezydent Białorusi nie jest zwolennikiem aneksji swojego kraju przez Rosję, gdyż oznaczałoby to utratę przez niego władzy oraz pozycji. W trakcie wystąpienia zaakcentowano także, iż Aleksandr Łukaszenka sprytnie balansuje na granicy pomiędzy Wschodem a Zachodem i mimo wszystko stara się kierować białoruską racją stanu, a nie posłusznie wypełniać rozkazy Władimira Putina.

Następnie prelegenci przystąpili do żywej dyskusji nad referatami. Po przerwie kawowej głos zabrała prof. nadzw. dr hab. Antonina Kozyrńska, której referat nosił tytuł *Problemy pamięci w koncepcji bezpieczeństwa narodowego Ukrainy w latach 2014–2019*. W wystąpieniu zwrócono uwagę na związek przyczynowo-skutkowy między pamięcią historyczną narodu a realizacją polityki bezpieczeństwa. Wskazano, iż pamięć historyczna na Ukrainie była poddawana wielokrotnym próbom remodelowania i podporządkowywania scenariuszom kolejnych ekip rządzących. Dopiero jednak od 2014 roku polityka pamięci została wyraźnie wkomponowana w koncepcję bezpieczeństwa Ukrainy. Profesor Kozyrńska zwróciła także uwagę na element dekomunizacji, który niewątpliwie warunkuje kreowanie obecnej polityki pamięci Ukrainy.

Ostatnie wystąpienie przypadło w udziale mgr Natalii Ciszewskiej, która przedstawiła referat pt. *Zróżnicowanie zdolności obronnych państwa na przykładzie izraelskich formacji anty- i kontrterrorystycznych*. Prelegentka na początku podała argumenty, głównie geopolityczne, które wyjaśniły dlaczego Izrael zbudował tak silne i zróżnicowane zaplecze do walki z terroryzmem. Następnie scharakteryzowano kilka jednostek specjalnych (Sajeret Matkal, Duwdewan, Szajetet 13 itd.), które specjalizują się w walce z przeciwnikiem w różnych warunkach, m.in. w terenie zurbanizowanym, na pustyni czy też na morzu. Podsumowaniem wystąpienia była konkluzja, iż Izrael posiada bogate doświadczenie w walce z terroryzmem, mimo licznych kontrowersji dotyczących poszczególnych metod, ale wydaje się, iż słusznym posunięciem byłoby gdyby inne państwa brały z niego przykład i szkoliły swoje służby specjalne na wzór izraelski.

Seminarium zostało zakończone debatą, która dotyczyła głównie polityki Federacji Rosyjskiej względem Ukrainy. Obrady dotyczyły możliwych scenariuszy rozwiązania konfliktu tych dwóch państw. Badacze przedstawili różne prognozy, a także wnioski oraz wzajemnie uzupełniali swoje refleksje. Dyskusję zakończyła prof. nadzw. dr hab. Antonina Kozyrńska, która podziękowała uczestnikom za przybycie oraz wyraziła nadzieję, iż przyszłe seminaria organizowane przez redakcję „Nowej Polityki Wschodniej” będą również owocne.

MGR NATALIA CISZEWSKA

Wydział Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
ul. Batorego 39L, 87-100 Toruń, Poland
natalia.ciszewska@interia.pl